כל גליון מתיקות הדף היומי שאתה רואה, מושקע בו בס"ד דמים תרתי משמע
נעם כלבך דבר היוק, סיפור של צדיק טלטל אותך, ורוצה ליכות ליטול חלק בהמשך הגליונות, להצלחה, לרפואת, לישועה, לע"נ
צור קשר 0548470661



מתיקות הדף היומי

גליון שלו

פרשת חיי שרה
כז חשון - ג כסלו תשפ"ז
בכורות נ - נו

בס"ד | פנינים מתוך שיעורי הדף היומי של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

איך הכיר הרבי הקדוש זצוק"ל כל פרטי המגדל מבלי לראותו

מדרגה נפלאה ועצומה בעת אמירת 'מלך העולם' בכל ברכה

יהודי אחד מן התועים פורקי העול רחמנא ליצלן, מצא לו פרנסתו, בזה שהיה חוקר אחר כל המתחדש בעולם, והיה כותב ועורך הדברים בעיתונים של אותה התקופה. פעם אחת עלה בדעתו לבקר בעיירה טשורטקוב, כדי לראות תבנית הקליז הגדול המתנוססת שם לתפארה, ולהתבונן בכל הסדר המתנהל שם בחצר הקודש, ולהכיר מקרוב את הנהגת הרבי הקדוש האדמו"ר הזקן מטשורטקוב זצוק"ל. וכל זאת כדי שיוכל אחר כך להעלות כל הדברים על הכתב ולפרסמם בעיתונים, ובוודאי זה יגרום להנאתם ותענוגם של אלפי הקוראים.

כמחשבתו כן עשה, ביום מן הימים עמד ונסע לטשורטקוב, ועקב מקרוב אחר מנהגי ומהלכי חצר הקודש. לפני שעזב את העיר, התחנן לפני המשמש בקודש, שיתן לו רשות להיכנס בקודש פנימה לחדרו של הרבי הקדוש מטשורטקוב זי"ע ולשוחח עמו. המשמש בקודש שידע שיתכן מאד שעל ידי ביקורו בקודש פנימה, יתעורר הנקודה היהודית שבו ויתעורר לתשובה, אכן נתן לו רשות להיכנס לקודש פנימה.

הרבי הקדוש זצוק"ל נכנס עמו בשיחה, ודברו ביניהם על כל מיני ענינים המתחדשים בעולם. ובעברם מענין לענין, נזדמן שנפלה מבין שניהם מילה, בענין המגדל המפורסם "אייפל", המתנוסס בעיר פאריז.

כיון שהזכירו את אותו המגדל, אמר לו הרבי: הנה המגדל הלז בנוי בחכמה נפלאה, ממש אדריכל 'גאון' צייר את תבנית הבנין בתבונה יתירה. דבר חידוש גדול תראה בו, שבקומה פלונית במגדל, ובמקום פלוני, הוא התקין אשנב פלאי ביותר, אשר באופן נפלא הוא מווסת את זרימת האויר וחדירת האור לכל הבנין כולו.

האיש הלז, נשתומם מאד על דברי הרבי. כי הרבה פעמים כבר ביקר במגדל אייפל, וכבר מדד כל מוצאיו ומבואיו, ומעולם לא ראה שום גאונות יתירה בתבנית המגדל. גם האשנב אשר דיבר אודותיו הרבי, לא זכר שיהיה כלל במקום זה. אמנם מפאת הכבוד, לא הגיב כלום, ונפרדו לשלום.

בצאתו מן הקודש, מיהר ונסע מיד אל העיר הגדולה וינה, לברר אודות ענין זה שהזכיר הרבי. בהגיעו לוינה, התחיל לחקור ולדרוש בדבר, עד שמצא ספר אחד, בו היו משורטטים כל קומות מגדל אייפל, על כל מדרגותיו וחדריו ופתחיו וחלונותיו בדיוק נפלא, לא נעדר דבר. וכיון שהיה הספר בידו, מצא בנקל את האשנב הלז, ונוכח לראות כי צדקו מאד דברי הרבי, אכן האשנב ממוקם בגובה מחושב ובזווית מיוחדת, שיש בהם כדי לווסת את חדירת האור חזרימת האויר לכל המגדל כולו, והוא אכן עשוי בגאונות היוצאת מגדר הרגיל.

נתמלא האיש פליאה וסקרנות, ותפעם רוחו, השקט לא יוכל. כי הנה הוא עצמו כבר ביקר עשרות פעמים במגדל אייפל, והיה יוצא ובא בשעריו, ואף על פי כן לא שת לבו מעולם לאשנב המיוחד הזה. ואיך יתכן שדווקא הרבי הקדוש הזה, הספון ונטמן בד' אמותיו בעיירה טשורטקוב, ומעודו לא הציג כף רגלו על אדמת פאריז, וכל שכן שעוד לא ראה מעולם את המגדל, בכל זאת הוא מעיד עליו בפרטי פרטים. וכי מנין לו ידיעות אלו.

לא נתקררה דעתו, עד שחזר כעבור יום אל מסילת הברזל, ועלה על הרכבת הראשונה היוצאת לטשורטקוב, וחזר ונכנס שוב לפני הרבי הקדוש כדי לשטוח תמיהתו בפניו. ושאל, מנין ידע הרבי כל מה שסיפר אודות המגדל בפאריז, ועל האשנב הקבוע במרום גבהו, וכי הרבי ביקר מעולם ב'אייפל'.

ענה לו הרבי הקדוש ואמר, אמת נכון הדבר שמעודי לא הייתי בגופי שם, אמנם, בעיני רוחי ראיתי את המקום הזה. כי בכל בוקר, בבואי לברך ברכות השחר בשם ומלכות, אזי כאשר אני אומר התיבות "מלך העולם", אני ממליך את הקדוש ברוך הוא על כל העולם כולו. אמנם איך אוכל להמליך את הקב"ה על דבר שאיני מכירו, הרי מעולם לא נסעתי ולא ביקרתי בכל העולם כולו.

> אני ממליך את הקדוש ברוך הוא

ועל כן, מנהגי אז להשקיף ולהסתכל בעיני רוחי על כל העולם כולו, ועל כל פרטי הפרטים שבכל העולם כולו, כמו שמבואר בגמרא (חגיגה יב.), שעל ידי ההסתכלות באור הגנוז, יכול האדם לצפות ולראות מסוף העולם ועד סופו. ורק אז אני אכן ממליך כראוי את הקב"ה על כל העולם כולו ממש. והנה בהביטי כך על כל העולם, ראה ראיתי גם את מגדל אייפל המתנוסס בפאריז, והסתכלתי והתבוננתי בכל פרטי פרטיו, ובתוך כך ראיתי גם אשנב זה הקבוע בראשו.

הרבי הקדוש זצוק"ל דיבר כל זאת בפשטות, כמספר על ענין טבעי ומובן מאליו. אך אותו אדם, שנתרחק לא עלינו מאד משמירת המצוות, פלחו הדברים בליבו כחץ שנון, וגרמו לו הרהורי תשובה עמוקים, בראותו ובשומעו גודל מדרגתם של הצדיקים. עד שנפל תחתיו מתעלף, לרוב צערו ועגמת נפשו על ימיו ושנותיו שעברו בהבל וריק. הגבאים והמשמשים בקודש רצו אליו מיד ועוררו אותו מעלפונו, ואחר שעה קלה חזר לאיתנו.

מאז אותו יום שינה דרכיו בתכלית. שוב לא חזר למלאכתו, מלאכת כתיבת המתחדש בעולם בעיתוני התקופה, כי הרגיש מאיסות גדולה בכל אלה. ונשאר לשבת בחצר הקודש בטשורטקוב, וחזר בתשובה שלימה, עד שנעשה לחסיד בעל מדרגה.

הגמרא בדף היומי שלנו (בכורות נ.), **'ביקשו לגנוז כל כסף וזהב שבעולם מפני כספה וזהבה של ירושלים'**. ומבאר רש"י, שבשעת חורבן בית המקדש גזלו הגויים הרשעים את כל הכסף והזהב שהיה בלשכה בבית המקדש – שהוא הקדש ואסור לזרים, ועירבו כסף וזהב זה עם שאר הזהובים שבעולם, ונמצא שכל הכסף והזהב שבעולם אסורים בהנאה מחמת 'ספק הקדש'. עד שמצאו ראיה מפסוק ביחזקאל, שכן מותר להשתמש בכסף וזהב של העולם.

ונשאלת השאלה, איך יתכן לגנוז "כל כסף וזהב שבעולם", הרי הכסף והזהב מוטמנים באוצרות וכספות ושאר מקומות מסתור, ואיך אפשר להגיע לכל הכסף והזהב שבעולם ולגונזם. ועל פי סיפור זה אפשר לתרץ בדרך צחות, שכאשר חכמינו זכרונם לברכה אמרו בברכותיהם "מלך העולם" הסתכלו בכל העולם כולו ובכל פרטיו ופרטי פרטיו, וכך היה נגלה לעיניהם היכן מוטמן וגנוז כל כסף וזהב שבעולם, ולכן היה זה דבר פשוט בעיניהם, "לגנוז כל כסף וזהב שבעולם".

יומא דהילולא קדישא

ליומא דהילולא של הגה"צ רבי נטע ציינוירט זצוק"ל מחסידי ונקיי הדעת שבירושלים של מעלה בנו של הגה"ח רבי חיים יצחק יהושע ציינוירט זצ"ל נסתלק כ"ז חשון (תשמ"ב)

יהודי אחד נכנס פעם לשטיבלאך "זכרון משה" יום או יומיים לפני חג הסוכות לתפלת מנחה. ונשאר עומד ומשתומם בראותו את רבינו נעמד להתפלל מנחה, כשהוא מכין עצמו בישוב הדעת, ומתפלל במתינות ואריכות גדולה, כדרכו בקודש.

לאחר התפילה ניגש אליו ושאלו, האם יש לכם כבר ארבעה מינים לחג הסוכות. כשענהו בשלילה, תמה הלה ושאל כאינו מאמין, אם כן איך אתם עומדים ומתפללים ברוגע באריכות גדולה ובישוב הדעת כל כך, כאילו אין לכם שום דאגה וטירדה, הלא החג מתקרב ובא, ובימים אלו לא היו מצויים כל כך בשפע ארבעה מינים מהודרים כמו היום, וידוע גודל חיבתו והתקשרותו של רבינו למצוות ד' מינים, ובכן איככה אתם מסוגלים להתפלל עתה כל כך ברוגע, הרי כל רגע יקר מאד, ומרגישים צורך דחוף לנצלו עבור חיפוש ארבעה מינים לחג העומד כבר בפתח.

ענה לו רבינו בתמימות ובפשטות, נכון הדבר, טרודים אנו עתה במצוות, הכנות לחג וקניית ארבעה מינים, אבל מה השייכות בין כל זה להתפילה. כשמגיעים להתפלל מנחה אסור עתה לחשוב ולהיות מוטרד, לא מן הסוכה ולא מן ארבעה המינים, שהרי מצוות תפלה ניצבת ועומדת עתה לקראתנו, ומצוה הבאה לידך אל תחמיצנה. עכשיו צריכים להיות שקוע לגמרי בתוך התפלה, ולא לחשוב עתה משום דבר אחר, אפילו לא מהמצוות החשובות העומדות ובאות לקראתינו.

*

פעם ראהו אחד ממכריו כשמטאטא בידו, והוא רץ לעבר הבית הכנסת בשמחה והתלהבות. הלה התפלא ושאל אותו מה לכם לרוץ עם מטאטא, נענה רבינו ואמר לו, "הרי אני רץ עכשיו עם לולב ביד".

כמובן שהאיש לא הבין את כוונתו, וכי לולב הוא. הסביר לו רבינו, הבה נתבונן מה זה 'לולב', הלא אין זה כי אם מקל פשוט עם עלים שגדל על הדקל, ומה היא חשיבותו כל כך. אמנם בזה שציוונו הבורא יתברך לקחת את הלולב לנענע בו בסוכות, על כן נעשה הלולב חשוב עד מאד ו"חפצא של מצוה".

ואם כן ממש כיוצא בזה עתה כשמוטל עלי עשיית מצוה במטאטא הזה, מפני שנתלכלך רצפת הבית המדרש וצריך לנקותה ולקיים מצות 'והיה מחניך קדוש' כדי שיוכלו לומר שם דברים שבקדושה, נמצא אם כן שרצון השם הוא עכשיו בלקיחת המטאטא הזה, ואם כן מה שונה חשיבותו מ'לולב'...

נועם שיח עם הרה"צ רבי יעקב מרדכי טווערסקי שליט"א רבה של קהילת טשערנאביל אלעד ובן זקוניו של הרה"ק רבי משולם זוסיא מטשערנאביל זצוק"ל

הרב קובלסקי: שלום עליכם רבינו שליט"א.

הרה"צ רבי יעקב מרדכי: ברוכים הבאים.

הרב קובלסקי: אנחנו עומדים כעת ל"ט שנים מפטירת אביכם מרן הרבי הקדוש זצוק"ל.

הרה"צ רבי יעקב מרדכי: אכן הוא הסתלק בי"ז חשון תשמ"ח.

הרב קובלסקי: כמה שאני זוכר, רבינו הוא בן זקונים.

הרה"צ רבי יעקב מרדכי: אכן.

הרב קובלסקי: כנראה כבן זקונים, זכה הרב לינוק הרבה מאביו הרבי זצוק"ל, בפרט בשנים האחרונות, ראיתם ושמעתם מה שאחרים כבר לא זכו לראות ולשמוע.

הרב קובלסקי: באיזה שנה עלה אביכם הרבי זצוק"ל לארץ ישראל?

הרה"צ רבי יעקב מרדכי: בשנת תרצ"ד.

הרב קובלסקי: עוד הרבה לפני המלחמה.

הרה"צ רבי יעקב מרדכי: אכן, הוא עוד היה אז בחור צעיר.

הרב קובלסקי: למה עלה לארץ ישראל, והיכן היה גר לפני זה?

הרה"צ רבי יעקב מרדכי: הוא נולד בעיירה 'מאזיר' ברוסיה - בלרוס, שם היו עושים צרות גדולות ליהודים, הקומוניסטים רדפו שם הרבה את היהודים, ולא נתנו להם לשמור תורה ומצוות. ולכן עברו הוריו לגור בקיוב, שהיתה עיר גדולה ודרו שם הרבה יהודים, ושם היה יותר קל ליהודים באותה תקופה. זקני מרן הרבי הקדוש רבי חיים יצחק מטשערנאביל זצוק"ל עבר אז לקיוב, זה היה בשנת תרפ"ג, כאשר אאדמו"ר זצוק"ל הוא עדיין ילד קטן. שם בקיוב היה זקני זצוק"ל נחשב כאחד מהאדמו"רים הגדולים בעיר, האדמו"ר מ'לאיוון טשערנאביל'.

הרב קובלסקי: הרבה מחסידיו גרו שם, האם היה לו שם בית מדרש גדול?

הרה"צ רבי יעקב מרדכי: כן. ובנוסף לזה היו חסידיו פזורים בהרבה 'שטיבלאך' בכל העיירות של רוסיה.

הרב קובלסקי: כשאביכם עלה לארץ ישראל, עדיין נשאר זקנכם בקיוב?

הרה"צ רבי יעקב מרדכי: כן. החלום היה שגם זקני יגיע לארץ ישראל, אך הרוסים לא הרשו לו.

הרב קובלסקי: כשאביכם עלה לארץ ישראל בבחרותו, היכן הוא הסתובב?

הרה"צ רבי יעקב מרדכי: בראחמיסטריווקא.

הרב קובלסקי: אצל איזה אדמו"ר לבית ראחמיסטריווקא?

הרה"צ רבי יעקב מרדכי: אצל הרה"ק רבי נחום זצוק"ל, ובניו הרה"ק רבי אברהם דוב זצוק"ל והרה"ק רבי דוד זצוק"ל.

הרב קובלסקי: באיזה עיר גר אביכם?

הרה"צ רבי יעקב מרדכי: בירושלים, בשכונת בית ישראל. ועל ידי זה היה לו שייכות גדולה עם מרן הרבי הקדוש רבי שלמה מזוועהיל זי"ע, מאחר שהיה גר עמו בשכנות.

הרב קובלסקי: כשאביכם נהיה חתן, מי סייע לו בכל מהלך השידוך, הרי הוא היה בחור לבד בארץ ישראל.

הרה"צ רבי יעקב מרדכי: שני האחים הקדושים לבית ראחמיסטריווקא, הרה"ק רבי אברהם דוב זצוק"ל, והרה"ק רבי דוד זצוק"ל, ועוד אנשים טובים סייעו לו בזה.

הרב קובלסקי: מתי הכתירו את אביכם לאדמו"ר בארץ ישראל?

הרה"צ רבי יעקב מרדכי: בשנת תרצ"ח לקחו הרוסים את זקני הרבי זצוק"ל לבית סוהר, מפני שהם אסרו עליו להחזיק בית מדרש, וכל שכן לנהל אדמו"רות, והוא לא נרתע מהם והמשיך להחזיק את בית מדרשו ולנהל שולחנות הטהורות וכדומה, עד שעצרו אותו בבית סוהר, ומשם לקחו אותו לסיביר, ובכ"ד ניסן שנת תש"ג הסתלק שם בסיביר.

הרב קובלסקי: היכן הוא נטמן?

הרה"צ רבי יעקב מרדכי: לא ידוע, כבר ניסו לחפש. כמו כן לא ידעו מיד על הסתלקותו, ורק אחרי תקופה ארוכה הגיע הבשורה הקשה עם התאריך המדוייק. ואז הוכתר אאדמו"ר זצוק"ל לממשיך דרכו, על ידי גאון ישראל מרן הגה"ק מטעפליק זצוק"ל. אמנם אז בשעתו כאשר הגאון מטעפליק הכתיר אותו לאדמו"ר, הוא נשאר עדיין להתגורר בירושלים כאיש פשוט.

הגאון מטעפליק היה חסיד טשערנאביל מדורי דורות. כל פעם כאשר היה מדבר על זקני הרבי הקדוש מרן רבי אהרן מטשערנאביל זי"ע, היו נוזלים פלגי מים של דמעות מעיניו, הוא היה מדבר עליו בהתרגשות גדולה ועצומה. ושמעתי מאחי כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א, שבהמשך השנים הוא נהיה חסיד גדול של אאדמו"ר זצוק"ל.

הרב קובלסקי: באיזה עיר התחיל בפועל להתנהג כאדמו"ר?

הרה"צ רבי יעקב מרדכי: בשנת תשי"ט פתחו עבורו בית מדרש בבני ברק.

הרב קובלסקי: באיזה רחוב?

הרה"צ רבי יעקב מרדכי: ברחוב רבי יהודה הלוי.

הרב קובלסקי: היו שם חסידי טשערנאביל?

הרה"צ רבי יעקב מרדכי: כמעט ולא, רק יחידי סגולה ממש. אך הרבה חסידים הגיעו להסתופף בצילו, חסידי בית צאנז, חסידי בעלזא, ועוד ועוד. שמעתי שגם מרן הרבי הקדוש הבית ישראל מגור זי"ע הפציר באאדמו"ר זצוק"ל, שיפתח בית מדרש ויתחיל להנהיג באדמורו"ת. מיד בהתחלה היו לו כחמישים מתפללים.

הרב קובלסקי: כמה שנים היה הבית מדרש ברחוב רבי יהודה הלוי?

הרה"צ רבי יעקב מרדכי: במשך שתים עשרה שנה, משנת תשי"ט עד שנת תשל"א.

הרב קובלסקי: ואז הוא עבר לבית מדרשו ברחוב ראב"ד?

הרה"צ רבי יעקב מרדכי: אכן.

הרב קובלסקי: כאשר הייתי בביקור אצל גיסכם כ"ק מרן אדמו"ר מקרעטשניף ירושלים שליט"א, הוא אמר לי על אביכם הרבי זצוק"ל, שהוא הסתופף אצל כל צדיקי הדור שבימיו. האם הוא עוד הספיק לנסוע למרן הרבי הקדוש המהרי"ד מבעלזא זי"ע?

הרה"צ רבי יעקב מרדכי: לא. כאן בארץ ישראל הוא היה חסיד נלהב של מרן הרבי הקדוש המהר"א מבעלזא זצוק"ל.

הרב קובלסקי: ממתי הוא נסע אליו, רק לאחר שהגיע לארץ ישראל?

הרה"צ רבי יעקב מרדכי: לא, הוא כבר נסע אליו גם מקודם על שבת בעיירה בעלזא. כאמור בשנת תרצ"ד הגיע אאדמו"ר זצוק"ל לארץ ישראל, אך בשנת תרצ"ו הוא נסע להסתופף בצל זקנו מרן הרבי הקדוש רבי ישעיה מטשעחויב זי"ע, ואז הוא נשאר לגור בקראקא כשנתיים ומחצה, ובתקופה הזאת נסע פעם אחת על שבת בבעלזא. למרות שעוד היה בחור אז, קירבו אותו מאד בבעלזא.



כאן בארץ ישראל נסע אאדמו"ר זצוק"ל לחיפה אל מרן הרבי הקדוש המהר"א מבעלזא זצוק"ל, מיד על השבת הראשונה לשהותו של הרה"ק מבעלזא בארץ ישראל.

הרב קובלסקי: ולאחר מכן הוא נסע אליו על שבתים בתל אביב?

הרה"צ רבי יעקב מרדכי: אכן.

~ **המשך יבוא בס"ד** ~

מאוצרות הפרשה

ויאמר לא אוכל עד אם דברתי דברי (כד, לג). ואיתא ביונתן בן עוזיאל וכן בבעל הטורים, שהרגיש אליעזר שנתנו סם בקערה, על כן אמר שלא יאכל עד אם דברתי דברי. ותמהו כולם, מה יועיל בזה שידבר דבריו מקדם ואחר כך יאכל. והגם שתירצו, אשר בין כך יבוא המלאך ויהפוך הקערה, גם זה לפלא, וכי אינו ביכולת המלאך לעשות זאת תיכף ברגע אחד.

ונראה, כי כאשר הרגיש אליעזר בזה, ידע שהוא צריך להתפלל להשם שיצילנו. אמנם לא היה עת להתפלל, כי היה עומד בפני בתואל, ואיך יאמר לפניו שיש סם בתוך הקערה, הלא בדוקא עשה עצמו כאילו לא ידע, למען לא יגרום איזה שנאה ויהרס השידוך חלילה. לזאת השכיל העבד בדעתו, אשר כעת מהצורך שתבוא לו ישועה אפילו בלי תפילה כלל, רק במחשבה לבד, בבחינת (ישעיה סה, כד) 'והיה טרם יקראו ואני אענה'.

וידוע אשר מדרך הצדיקים כשרוצים לפעול איזה דבר, הם מספרים איזה דבר בדרך סיפור מעשה מעין אותו הענין, אשר כבר נתהווה נס כזה בעולם, ועל ידי זה בנקל לעורר גם כעת נס כזה.

והנה העבד בבואו אל הבאר, ועשה לעצמו סימן כאשר יאמר **'הגמיאיני נא'**, אז תאמר הנערה **'שתה וגם לגמליך אשקה'**, זה היה בגדר 'והיה טרם יקראו', כי הגמלים אין ביכולתם לבקש לשתות, רק היא מצד עצמה תהא גומלת חסד, **'ואותה הוכחת ליצחק'**, כי זה המתקת הדינים לגמרי, להיווושע בלי תפילה כלל.

על כן עשה עתה העבד בחכמה, ואמר **'לא אוכל עד אם דברתי דברי'**, וסיפר לפניהם כל המעשה איך רבקה השקתה גם לגמלים, וגם **'אני טרם אכלה לדבר ורבקה יוצאת'** וכו', הכל היה בכדי לעורר בזה הנס שנעשה לו כבר מקודם, בבחינה כזו של 'והיה טרם יקראו'. ועל ידי זה נתעורר הנס גם עתה, ובא המלאך לעזרתו בלי שום תפילה כלל.

(אמרי נועם חיי שרה, אות לא)

לשמיעת שיעורי הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי בקול הלשון חייג: 073-295-1340 | לקבלת העלון בדוא"ל: a0548470661@gmail.com

להרצאות | לשיעורים | להנצחות | לתגובות | לתרומות, ולכל ענין אחר בנוגע לגליון: 054-847-0661